



Új alapokon az Üzemi Kereskedelmi Szabályzat

Tajti Péter

ÜKSZ Szabályzati Bizottság földgázelosztói képviselő

Égáz-Dégáz Földgázelosztó általános vezérigazgató

Visegrád, 2010. április 7.



Változás oka

**2008 évi XL törvény a gázellátásról (GET)
19/2009. (I.30). Kormány rendelet (VHR)**

Gázpiaci modell váltás

- Megszűnő engedélyek (határkeresztező, KNK)
- Közüzemi engedély \longrightarrow egyetemes szolgáltatói engedély
- Kötelező szabadpiaci ellátás igénybevétele 20 m³/ó felett

De

- nem ez tette szükségessé az ÜKSZ újraírását, hanem.....



Termelők csatlakozása

Biogáz termelő = földgáztermelő

Elosztói csatlakozás feltétele

- Szűk betáplálási kapacitás esetén
 - Megállapodásos szerződés
- Szabad betáplálási kapacitás
Földgáztermelői költségviseléssel
- Csatlakozás bírálata: 60 nap

Gáznyomás és gázminőség

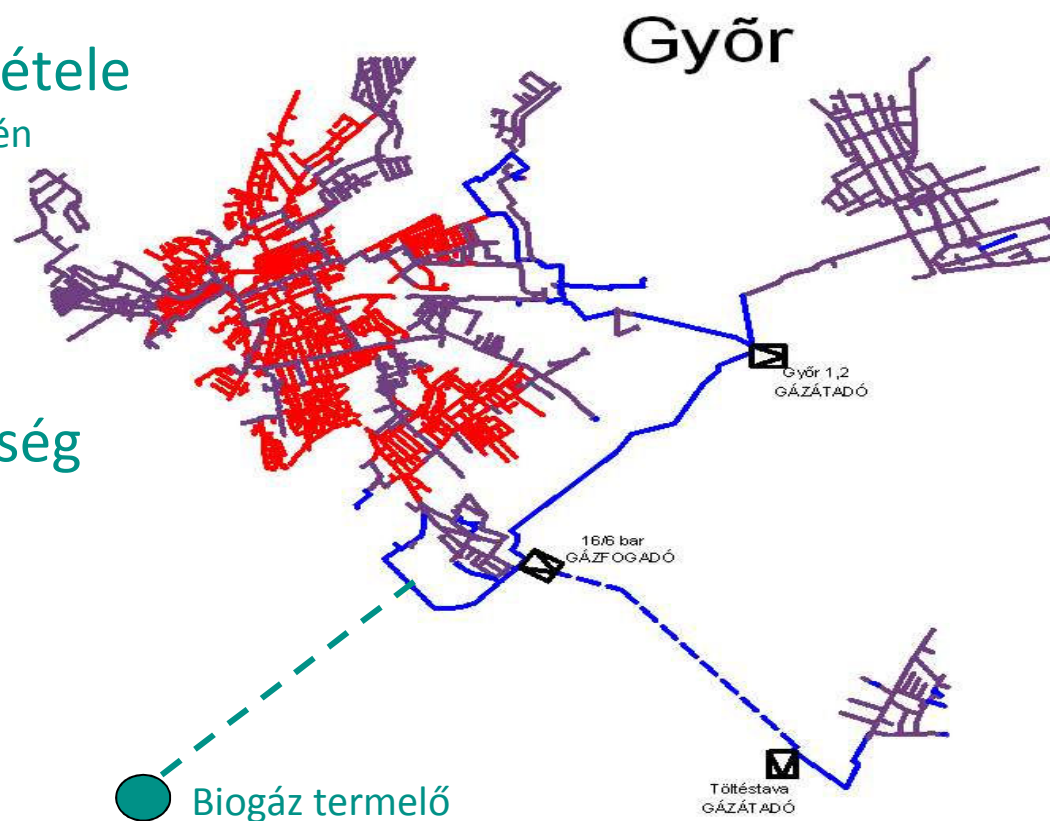
- Betáplálói kötelezettség

Mennyiség mérés

- Átadási ponton

Nominálás – allokálás

- Csatlakozási pontra





Teljes és részleges szigetüzem

Teljes szigetüzem nem része az összefüggő földgázhálózatnak

Teljes szigetüzem

- Tájékoztatási kötelezettség a szigetüzem sajátosságáról
- Termelő ellátási felelőssége - betáplálása az elvételtől függ
- Mennyiség és kapacitás eltérés $\pm 20\%$ -os határon belül
- Fogyasztói igények alatti termeléskor részleges szigetüzemmé történő átalakítás

Részleges szigetüzem

- Csak elosztórendszeren értelmezhető
- Kötelező 10 éves termelési előrejelzés
- Ellenirányú szállíttatás lehetősége (csak virtuálisan)
- Analóg az összevont átadókéval

Gáznyomás és gázminőség

- Betáplálói kötelezettség $\pm 5\%$ -os eltérésen belül
- Nem megfelelő gázminőség esetén földgáztermelői kártérítési felelősség
- Gázminőség változásból adódó készülékátállítás költsége termelői kötelezettség



Összevonható átadók

Rendszerleírás szükséges az átadók összevonására

Kategóriák

- I. típusú összevonás: egy rendszerüzemeltető, egy bekerített területéről
- II. típusú összevonás: egy rendszerüzemeltető, különálló területeiről

Üzemeltetési szabályok

- Kapacitásigényeket átadói pontokra kell terhelni
- Kapacitásigény nem haladhatja meg a kiadási pontok max. kapacitását
- Nominált mennyiséget összesítve és megosztva is meg kell adni
- Allokálás nomináláshoz hasonlóan

Szállítóvezetéken földgáztárolói betáplálási pontok is összevonhatóak

Összevonható átadók

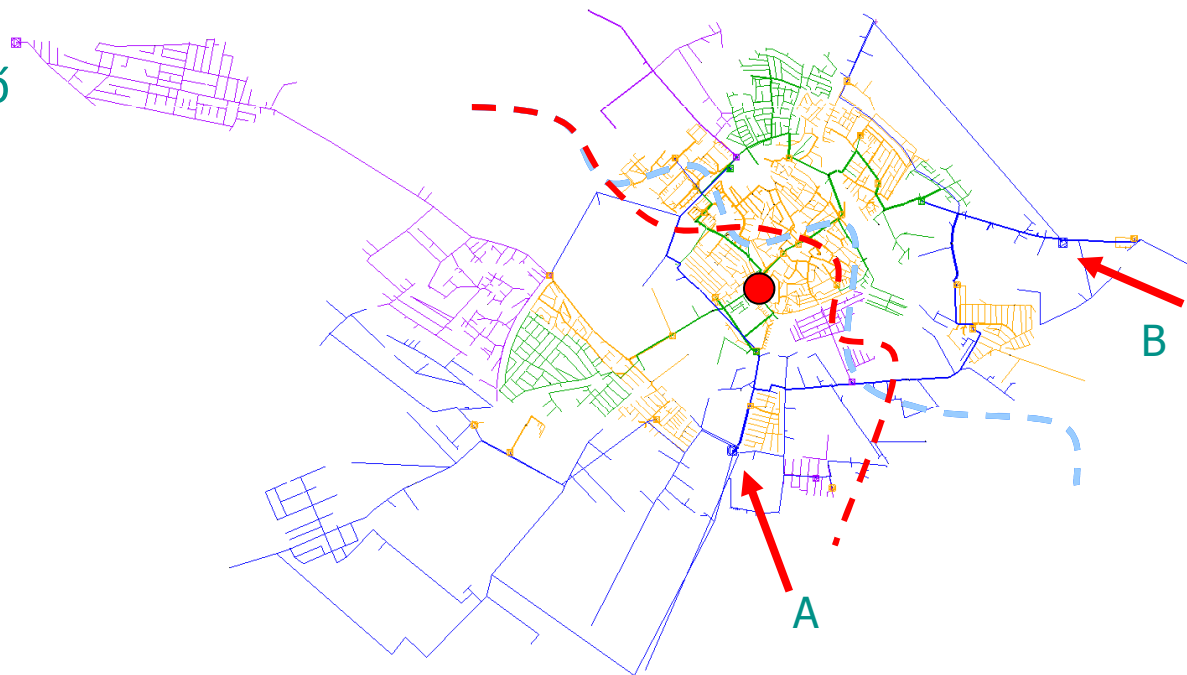
Gázminőségi elszámolás

- Felhasználói helyeket átadóponthoz kell rendelni

- Statikus szimuláció

- $\pm 5\%$ -on belüli eltérő
gázminőség esetén
mennyiségarányos
elszámolás

- $\pm 5\%$ -nál nagyobb
eltérés esetén a
felhasználói helyhez
rendelt átadó
gázminőségével





Nyilvántartandó adatok

Felhasználói hely azonosítója (POD azonosító)

- EASEE-GAS ajánlás alapján

3 9 N 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 A B C

1- 2 karakter:	ETSO által Magyarországra kiadott kód
3 karakter:	rendszerkód (N= földgázelosztói rendszer)
4- 15 karakter:	rendszerüzemeltető által szabadon felhasználható
16 karakter:	ellenőrző kód

Felhasználói kapacitások

- Vásárolt kapacitások
- Nyilvántartott kapacitások
- Lekötött kapacitások

Felhasználói hely profil besorolása

Felhasználói hely korlátozási besorolása



Nyilvántartott kapacitások

Vásárolt kapacitás

- felhasználói helyre megvásárolt kapacitás

Nyilvántartott kapacitás

- Földgázelosztó általi nyilvántartási kötelezettség
- Az együttműködő földgázrendszer betáplálási és kiadási pontján felhasználót megillető kapacitás
- A forrásoldali kapacitás összevontan tartalmazza a szállítóvezetéki betáplálási pontjainak és a földgáztároló kitárolási pontjainak kapacitásait

Lekötött kapacitás

- kapacitás lekötési szerződésben lekötött kapacitása



Nyilvántartott kapacitások

Felhasználót megillető kiadási ponti kapacitás

- 100 m³/ feletti felhasználóknál
 - » vásárolt kapacitás
- 100 m³/ó alatti felhasználóknál
 - » felhasználói helyen felszerelt gázmérő névleges teljesítménye

Felhasználót megillető betáplálás ponti kapacitás

- Átadóállomásokra meghatározott egyidejűségi tényező figyelembevételével
- Számítási módszer külön mellékletben
- Fogyasztói kategóriánként
 - » 100 m³/ feletti felhasználóknál - egyedileg
 - » 100 m³/ó alatti fogyasztóknál - fogyasztói csoportonként



Adatszolgáltatás

Egyetemes szolgáltatás felhasználóinak kapacitás közzététele

- 2600 napfokszám és -12°C szerinti gázigény
- Minden év január 1.-én
- Megyéenkénti bontásban
- Honlapon

Egyetemes szolgáltatás felhasználóinak száma és fogyasztása

- Egyetemes szolgáltatóként a saját fogyasztóira
- Már bekötött és adott évben bekötendő fogyasztókra vonatkozóan
- Minden év január 30.-ig
- Profilszortonkénti bontásban
- Honlapon



Mérési infrastruktúra

100 m³/óra feletti kapacitást lekötő felhasználók esetében

távleolvasásra és órás fogyasztási adataik órai gyakoriságú előállítására és továbbítására alkalmas fogyasztásmérővel és adatátviteli berendezéssel kell ellátni (50 napos adattárolási kötelezettség)

100 m³/óra lekötött kapacitásigény alatt vételező felhasználók

napi fogyasztását az egységes, országos, fogyasztási profil alapú elszámolási rendszer segítségével kell megállapítani



Rendszerfejlesztés

Rendszerhasználó igénybejelentése
február 28.-ig

Kapcsolódó rendszerüzemeltetők (földgáztermelő, tároló) adatközlése
február 28.-ig

10 éves fejlesztési terv

Szállítóval egyeztetés a növekvő kapacitásigények kielégíthetőségéről

Tervezett de nem megvalósított fejlesztésre MEH pályázat írható ki

Rendszerhez való hozzáférés

Rendszerüzemeltetői elsődlegesség

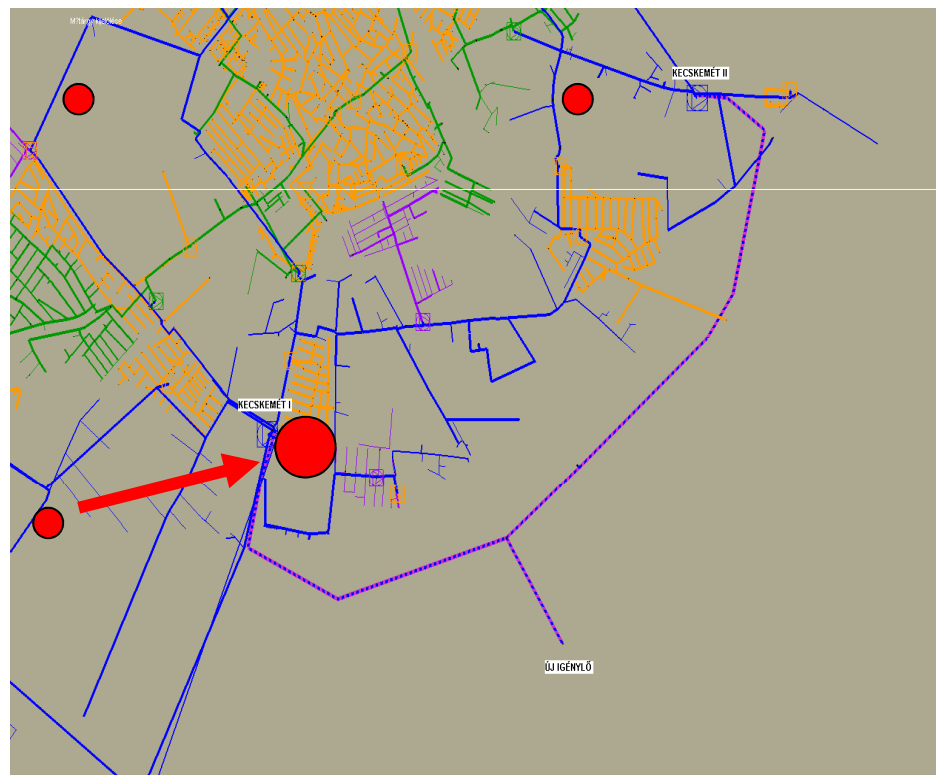
- Technológiai célú felhasználáshoz
- HMK pótlására
- Egyensúlyozáshoz

Másodlagos kapacitás kereskedelem

- Csak szállítórendszeren értelmezhető

Kapacitások áthelyezése

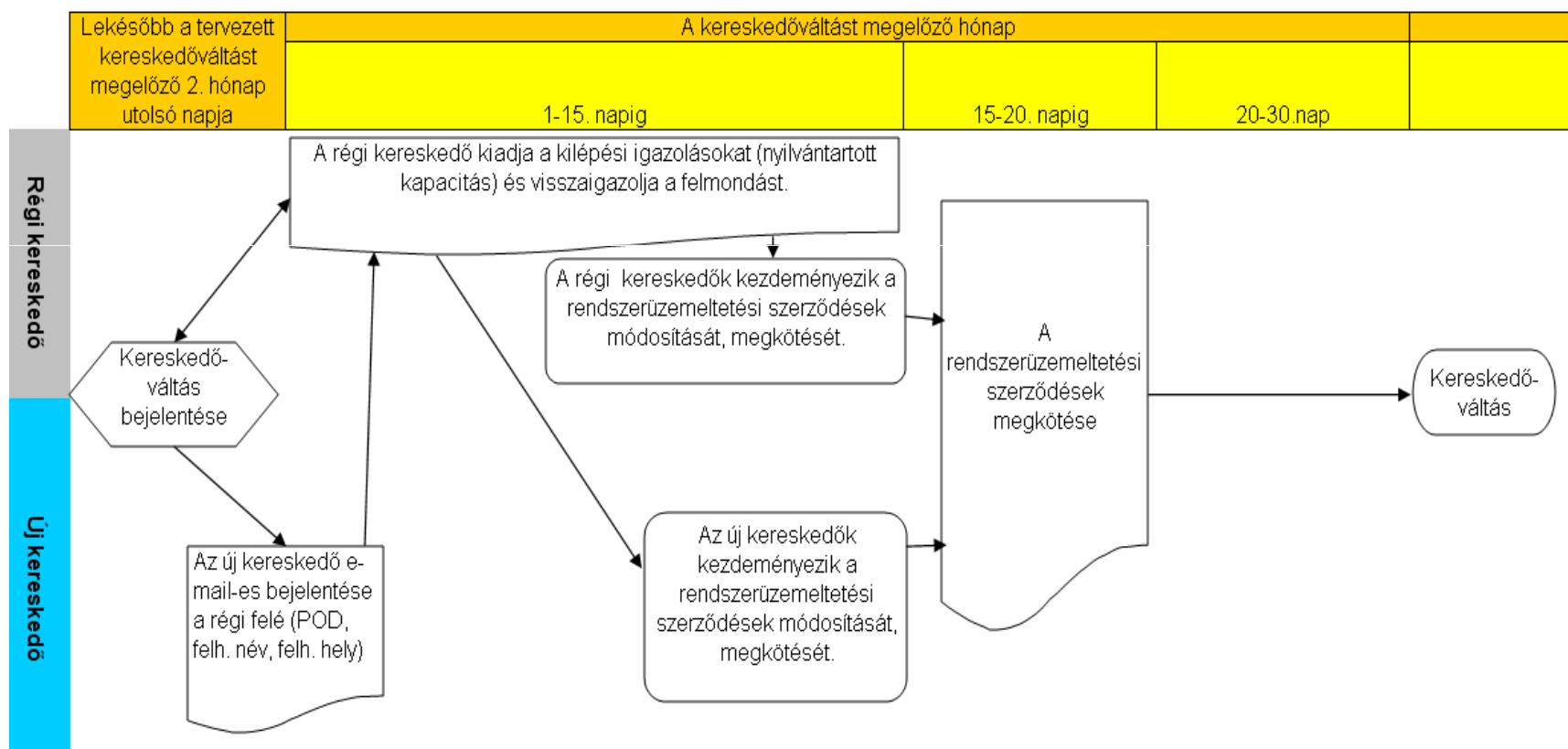
- Szigorú feltételekkel
- Csak rendelkezésre álló szabad kapacitás esetén



Lekötött és ki nem használt kapacitások kezelése

Kereskedőváltás

Jelenleg: bejelentést követő második hó első napjára



Jövő: 2012. július 1.-től 30 napon belül (javaslat)



Nominálás

Időpontok harmonizációja

- Két óránkénti nominálás egyezőségi vizsgálat

Újranominálás gáznapon

- Órai adat közzététel x- 1,0 óra
- Újranominálási felhívás x óra
- Újranominálás tárolón x+ 0,5 óra
- Újranominálás elosztón x+ 1,0 óra
- Újranominálás szállítón x+ 1,5 óra

Megszűnő profilos előbecslés (elosztói javaslat)

- Földgázelosztói kötelezettség
- Egy kereskedő sem kérte
- Elosztói felelősség
- Napon belüli tájékoztatás
- Allokáció profilarányosan
- Nominálástól nagyobb mennyiség átvétele



Korlátozás

265/2009. (XII.1.) Kormány rendelet

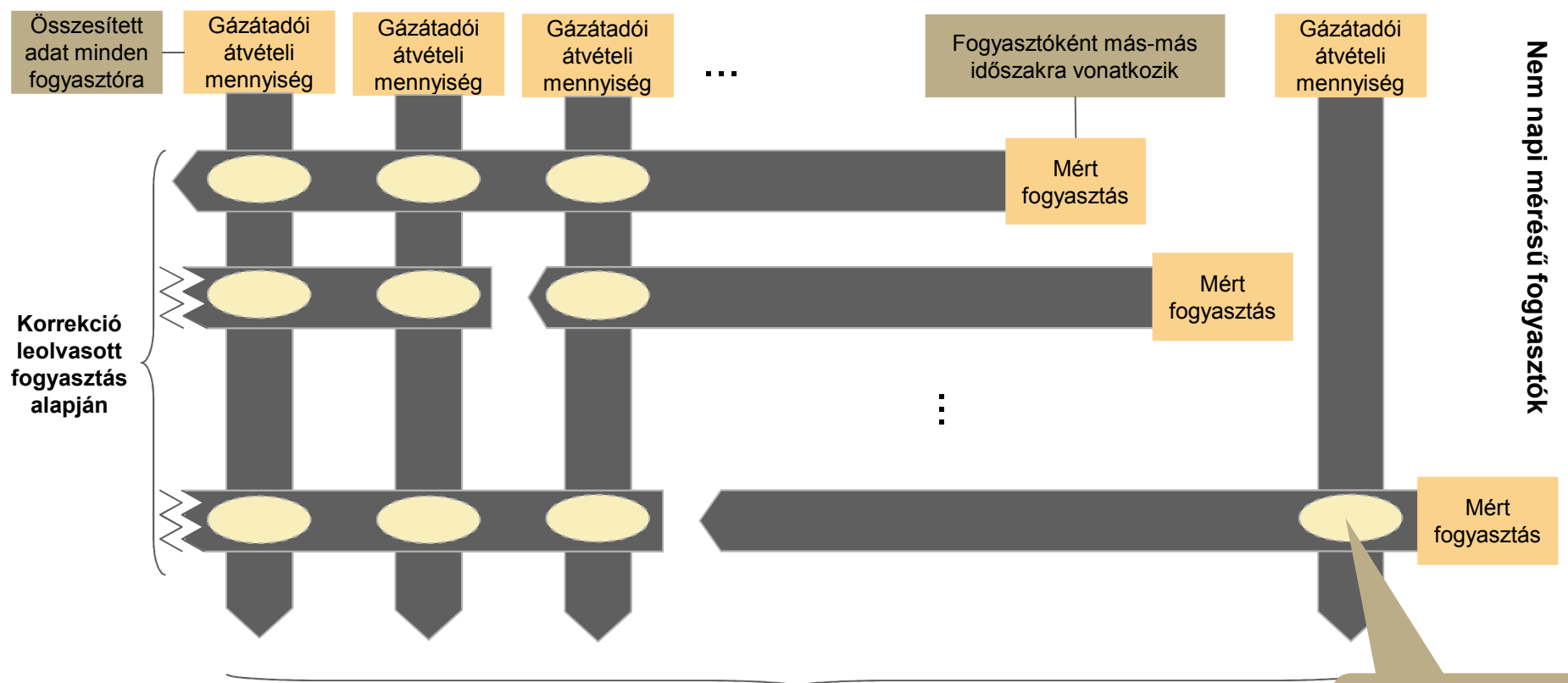
- Új kategóriák
- Rendszerüzemeltetői értesítés 30 perc
- Kereskedői értesítési kötelezettség 60 perc
- V.-VII. kategória nemzeti hírügynökség

Korlátozás be nem tartása

- Külön jogszabályban meghatározott büntető tarifa
 - Kapacitás túllépési pótdíj
 - Napi földgáz kereskedelmi piacon alkalmazott gázár tízszerese

Profileltérés rendezése

Gáznapok



- Tényadat
- Becsült napi fogyasztás

Allokálás profil alapon

A napi fogyasztás becslése profilok segítségével történik

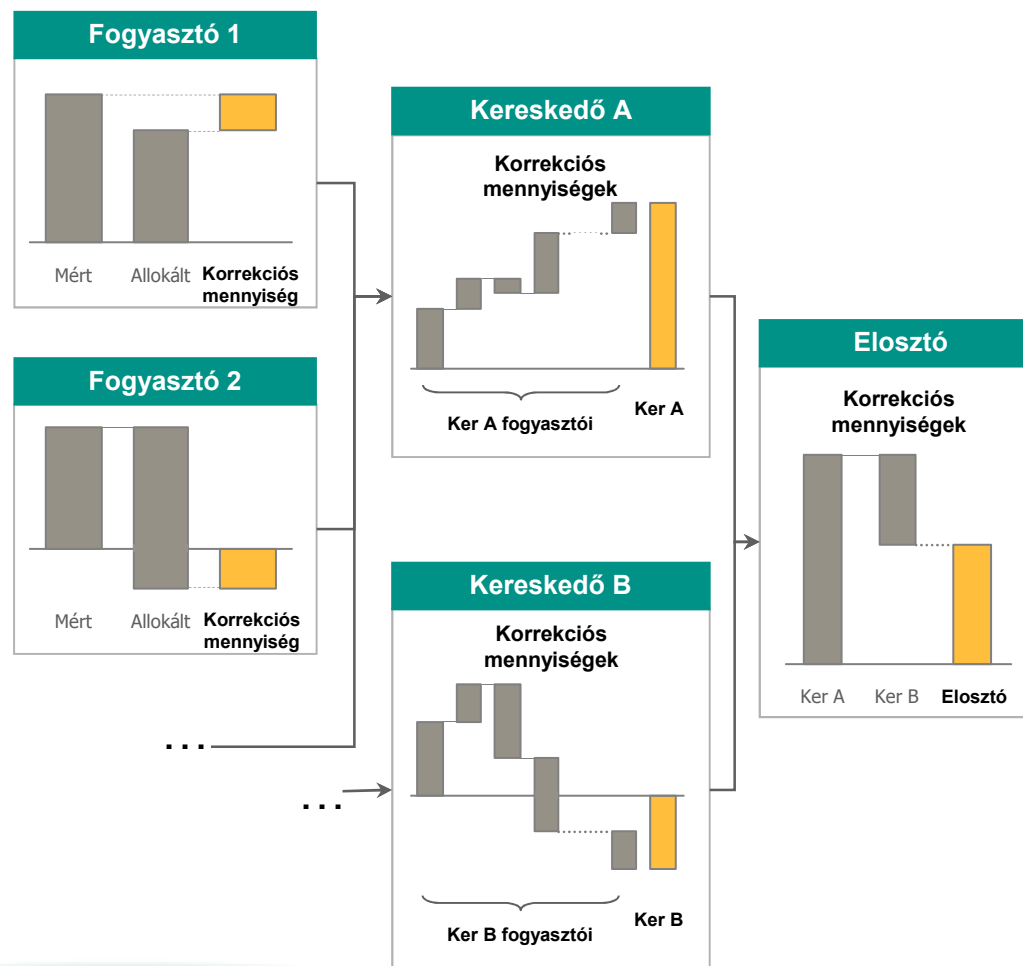
Profileltérés rendezése

A mennyiségi korrekció a leolvasások alapján állapítja meg a mért és az allokált fogyasztás eltérését

A korrekció fogyasztónként történik, majd kereskedőkre és elosztóra összegződik

Havonta történik a mennyiségi korrekció számítása

A mennyiségi korrekciót az elosztók végzik





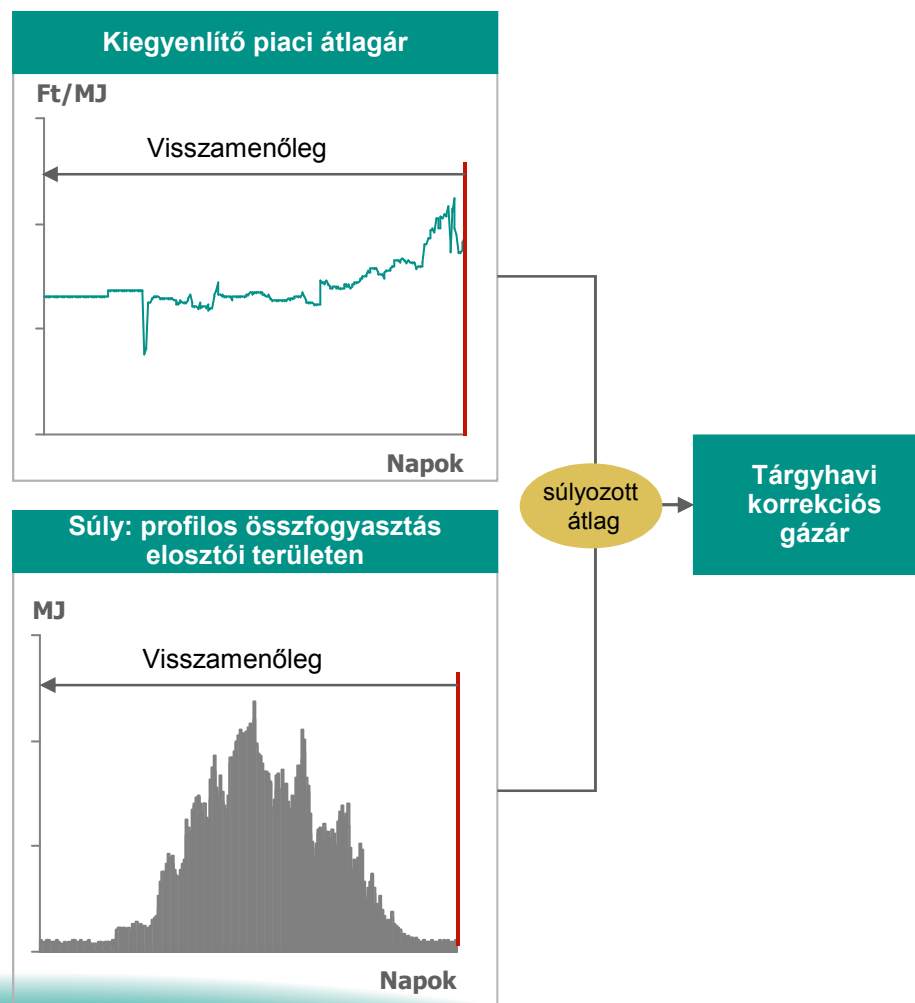
Profileltérés rendezése

A korrekciós elszámoló ár a gázár és az elosztói rendszerhasználati díjak elszámolására szolgál

Havonta rögzített, és közzétett ár

Korrekciós csoportonként megállapított ár

Elosztói területenként számolva





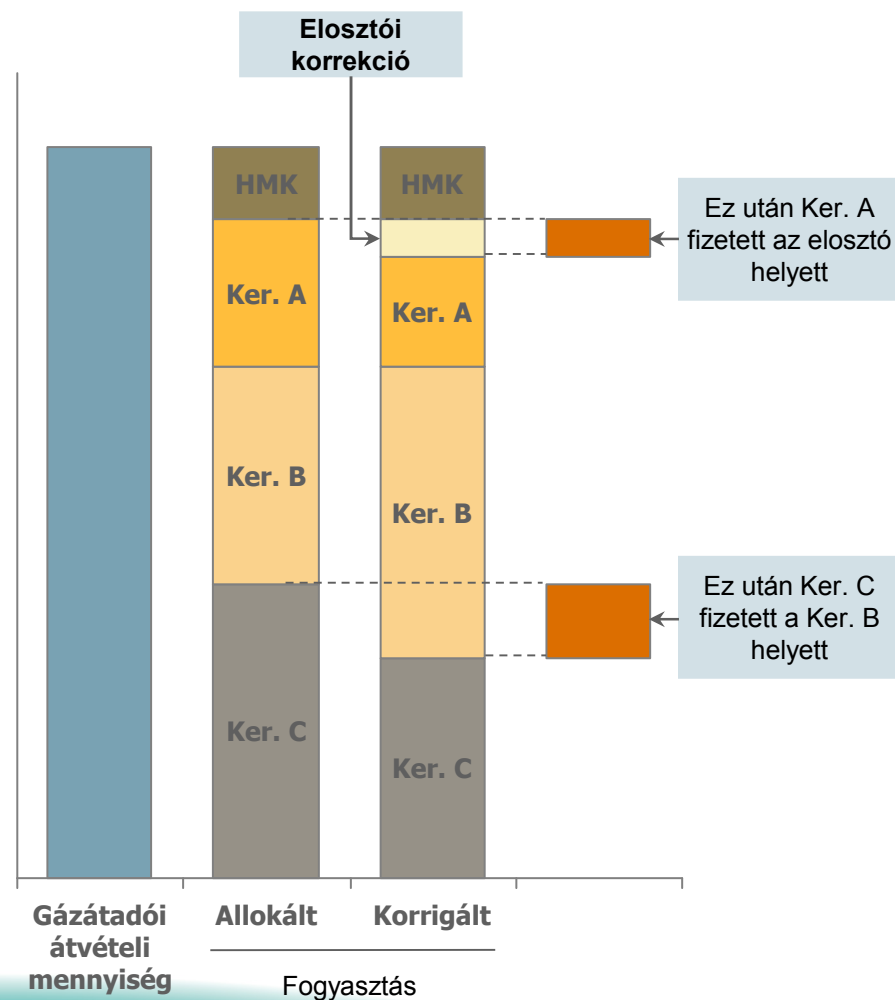
Profileltérés rendezése

A korrekciós elszámolásban a korrekciós mennyiségek és értékük rendezése történik

A korrekciós elszámolás adó és számviteli szempontból nem okozhat problémát

Havi elszámolások a kereskedőkkel, éves az elosztókkal

A korrekciós elszámolást az elosztók végzik





Köszönöm megtisztelő figyelmüket!